

ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ

ശ്രീമദ്ഭാഗവതമാഹാത്മ്യം

॥ തൃതീയോഽധ്യായഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ
ശ്രീമദ്ഭാഗവതമാഹാത്മ്യം
॥ തൃതീയോദ്യായഃ ॥

നാരദ ഉവാച
ഇതാനയജ്ഞം കരിഷ്യാമി ശുകശാസ്ത്രകമോജ്ജ്വലം |
ഭക്തിജ്ഞാനവിരാഗാണാം സ്ഥാപനാർഥം പ്രയത്നതഃ || 3.1 ||

കുത്ര കാർയോ മയാ യജ്ഞഃ സ്ഥലം തദ്യാച്യതാമിഹ |
മഹിമാ ശുകശാസ്ത്രസ്യ വക്തവ്യോ വേദപാരഗൈഃ || 3.2 ||

കിയദ്ഭിർഭിവസൈഃ ശ്രാവ്യാ ശ്രീമദ്ഭാഗവതീ കഥാ |
കോ വിധിസ്തുത്ര കർതവ്യോ മമേദം ബ്രുവതാമിതഃ || 3.3 ||

കുമാരാ ഉഘുഃ
ശൃണു നാരദ വക്ഷ്യാമോ വിനമ്രായ വിവേകിനേ |
ഗംഗാദ്വാരസമീപേ തു തടമാനന്ദനാമകം || 3.4 ||

നാനാജ്ജിഗണൈർജുഷും ദേവസിദ്ധനിഷേവിതം |
നാനാതരുലതാകീർണം നവകോമലവാലുകം || 3.5 ||

രമ്യമേകാന്തദേശസ്ഥം ഹേമപദ്മസുസൗരഭം |
യത്സമീപസ്ഥജീവാനാം വൈരം ചേതസി ന സ്ഥിതം || 3.6 ||

ഇതാനയജ്ഞസ്ത്വയാ തത്ര കർതവ്യോ ഹ്യപ്രയത്നതഃ |
അപൂർവരസരൂപാ ച കഥാ തത്ര ഭവിഷ്യതി || 3.7 ||

പുരഃസ്ഥം നിർബലം ചൈവ ജരാജീർണകലേവരം |
തദ്വ്രയം ച പുരസ്കൃത്യ ഭക്തിസ്തുത്രോഗമിഷ്യതി ||3.8 ||

യത്ര ഭാഗവതീ വാർതാ തത്ര ഭക്ത്യാദികം വ്രജേത് |
കമാശബ്ദം സമാകർണ്യ തന്ത്രതികം തരുണായതേ ||3.9 ||

സുത ഉവാച
ഏവമുക്ത്യാ കുമാരാന്യേ നാരദേന സമം തതഃ |
ഗംഗാതടം സമാജഗ്മുഃ കമാപാനായ സത്യരാഃ ||3.10 ||

യദാ യാതാസ്തടം തേ തു തദാ കോലാഹലോപ്യഭൂത് |
ഭൂർലോകേ ദേവലോകേ ച ബ്രഹ്മലോകേ തമൈവ ച ||3.11 ||

ശ്രീഭാഗവതപീയൂഷപാനായ രസലമ്പടാഃ |
ധാവന്തോപ്യായയുഃ സർവേ പ്രഥമം യേ ച വൈഷ്ണവാഃ ||3.12 ||

ഭൃഗുർവസിഷ്ടശ്ചവനശ്ച ഗൗതമോ
മേധാതിമിർദേവലദേവരാതൗ |
രാമസ്തഥാ ഗാധിസുതശ്ച ശാകലോ
മൃകണ്ഡുപുത്രാത്രിജപിപ്പലാദാഃ ||3.13 ||

യോഗേശ്വരൗ വ്യാസപരാശരൗ ച
ഛായാശുകോ ജാജലിജഹ്നുമുഖ്യാഃ |
സർവ്വേപ്യമീ മൂനിഗണാഃ സഹപുത്രശിഷ്യാഃ
സ്വസ്ത്രീഭിരായയുരതിപ്രണയേന യുക്താഃ ||3.14 ||

വേദാന്താനി ച വേദാശ്ച മന്ത്രാസ്തന്ത്രാഃ സമൂർതയഃ |
ദശസപ്തപുരാണാനി ഷട്ശാസ്ത്രാണി തഥാസ്ത്വയഃ ||3.15 ||

ഗംഗാദ്യാഃ സരിതസ്തുത്ര പുഷ്കരാദിസരാംസി ച |
ക്ഷേത്രാണി ച ദിശഃ സർവാ ദണ്ഡകാദിവനാനി ച ||3.16 ||

നഗാദയോ യയുസ്കൃത്ര ദേവഗന്ധർവദാനവാഃ |
ഗുരുത്യാത്തത്ര നായാതാൻഭൃഗുഃ സംബോധ്യ ചാനയത് || 3.17 ||

ദീക്ഷിതാ നാരദേനാഥ ദത്തമാസനമുത്തമം |
കുമാരാ വന്ദിതാഃ സർവൈർനിഷേദുഃ കൃഷ്ണതത്പരാഃ || 3.18 ||

വൈഷ്ണവാശ്ച വിരക്താശ്ച ന്യാസിനോ ബ്രഹ്മചാരിണഃ |
മുഖദാഗേ സ്ഥിതാസ്തേ ച തദഗ്രേ നാരദഃ സ്ഥിതഃ || 3.19 ||

ഏകദാഗേ ഋഷിഗണാസ്തദന്യത്ര ദിവൗകസഃ |
വേദോപനിഷദ്ഭ്യന്യത്ര തീർഥാന്യത്ര സ്ത്രീയോന്യതഃ || 3.20 ||

ജയശബ്ദോ നമഃശബ്ദഃ ശംഖശബ്ദസ്തമൈവ ച |
ചൂർണലാജാപ്രസൂനാനാം നിക്ഷേപഃ സുമഹാനഭൂത് || 3.21 ||

വിമാനാനി സമാരുഹ്യ കിയന്തോ ദേവനായകാഃ |
കൽപവൃക്ഷപ്രസൂനൈസ്താൻ സർവാംസ്കൃത്ര സമാകിരൻ || 3.22 ||

സുത ഉവാച
ഏവം തേഷ്യേകചിത്തേഷു ശ്രീമദ്ഭാഗവതസ്യ ച |
മാഹാത്മ്യമുചിരേ സ്തഷ്ടം നാരദായ മഹാത്മനേ || 3.23 ||

കുമാരാ ഉഘചുഃ
അഥ തേ വർണ്യത്യേസ്താദിർമഹിമാ ശുകശാസ്ത്രജഃ |
യസ്യ ശ്രവണമാത്രേണ മൂക്തിഃ കരതലേ സ്ഥിതാ || 3.24 ||

സദാ സേവ്യാ സദാ സേവ്യാ ശ്രീമദ്ഭാഗവതീ കഥാ |
യസ്യഃ ശ്രവണമാത്രേണ ഹരിശ്ചിത്തം സമാശ്രയേത് || 3.25 ||

ഗ്രന്ഥോഷ്ടാദശസാഹസ്രോ ദ്വാദശസ്കന്ധസമ്മിതഃ |
പരീക്ഷിച്ചുകസംവാദഃ ശൃണു ഭാഗവതം ച തത് || 3.26 ||

താവത്സംസാരചക്രേന്ദ്രിൻ ഭദ്രത്യേജ്ഞാനതഃ പുമാൻ |
യാവത്കർണഗതാ നാസ്തി ശുകശാസ്ത്രകഥാ ക്ഷണം ||3.27 ||

കിം ശ്രുതൈർബഹുഭിഃ ശാസ്ത്രൈഃ പുരാണൈശ്ച ഭദ്രാവഹൈഃ |
ഏകം ഭാഗവതം ശാസ്ത്രം മുക്തിദാനേന ഗർജ്ജതി ||3.28 ||

കഥാ ഭാഗവതസ്യാപി നിത്യം ഭവതി യദ്ഗൃഹേ |
തദ്ഗൃഹം തീർഥരൂപം ഹി വസതാം പാപനാശനം ||3.29 ||

അശ്വമേധസഹസ്രാണി വാജപേയശതാനി ച |
ശുകശാസ്ത്രകഥായാശ്ച കലാം നാർഹന്തി ഷോഡശീം ||3.30 ||

താവത്പാപാനി ദേഹ്യേന്ദ്രിന്നിവസന്തി തപോധനാഃ |
യാവന്ന ശ്രൂയതേ സമ്യക് ശ്രീമദ്ഭാഗവതം നരൈഃ ||3.31 ||

ന ഗംഗാ ന ഗയാ കാശീ പുഷ്കരം ന പ്രയാഗകം |
ശുകശാസ്ത്രകഥായാശ്ച ഫലേന സമതാം നയേത് ||3.32 ||

ശ്ലോകാർധം ശ്ലോകപാദം വാ നിത്യം ഭാഗവതോദ്ഭവം |
പഠന്വ സ്യമുഖേനൈവ യദീച്ഛസി പരാം ഗതിം ||3.33 ||

വേദാദിർവേദമാതാ ച പൗരുഷം സൂക്തമേവ ച |
ത്രയീ ഭാഗവതം ചൈവ ദ്വാദശാക്ഷര ഏവ ച ||3.34 ||

ദ്വാദശാത്മാ പ്രയാഗശ്ച കാലഃ സംവത്സരാത്മകഃ |
ബ്രഹ്മണാശ്ചാഗ്നിഹോത്രം ച സൂരദിർദ്വാദശീ തഥാ ||3.35 ||

തൂലസീ ച വസന്തശ്ച പുരുഷോത്തമ ഏവ ച |
ഏതേഷാം തത്ത്വതഃ പ്രാജ്ഞൈർന പൃഥഗ്ഭാവ ഇഷ്യതേ ||3.36 ||

യശ്ച ഭാഗവതം ശാസ്ത്രം വാചയേദർഥതോനിശം |
ജൻമകോടികൃതം പാപം നശ്യതേ നാത്ര സംശയഃ ||3.37 ||

ശ്ലോകാർധം ശ്ലോകപാദം വാ പരോദ്ഭാഗവതം ച യഃ |
നിത്യം പുൺയമവാപ്നോതി രാജസുയാശ്വമേധയോഃ ||3.38 ||

ഉക്തം ഭാഗവതം നിത്യം കൃതം ച ഹരിചിന്തനം |
തുലസീപോഷണം ചൈവ ധേനുനാം സേവനം സമം ||3.39 ||

അന്തകാലേ തു യേനൈവ ശ്രൂയതേ ശുകശാസ്ത്രവാക് |
പ്രീത്യാ തസ്യൈവ വൈകുംഠം ഗോവിന്ദോപി പ്രയച്ഛതി ||3.40 ||

ഹേമസിംഹയുതം ചൈതദ്ദൈവ്യാവായ ദദാതി ച |
കൃഷ്ണേന സഹ സായുജ്യം സ പുമാൻ ലഭതേ ധ്രുവം ||3.41 ||

ആജ്ഞമമാത്രമപി യേന ശരണേ കിഞ്ചി -
ച്ചിത്തം വിധായ ശുകശാസ്ത്രകഥാ ന പീതാ |
ചാണ്ഡാലവച്ച വരവദ്ബത തേന നീതം
മിഥ്യാ സ്വജ്ഞമ ജനനീജനിദുഃഖഭാജാ ||3.42 ||

ജീവച്ഛവോ നിഗദിതഃ സ തു പാപകർമാ
യേന ശ്രുതം ശുകകഥാവചനം ന കിഞ്ചിത് |
ധിക് തം നരം പശുസമം ഭൂവി ഭാരരൂപം
ഏവം വദന്തി ദിവി ദേവസമാജമുഖ്യാഃ ||3.43 ||

ദുർലഭൈവ കഥാ ലോകേ ശ്രീമദ്ഭാഗവതോദ്ഭവാ |
കോടിജ്ഞമസമുത്ഥേന പുൺയേനൈവ തു ലഭ്യതേ ||3.44 ||

തേന യോഗനിയേ ധീമൻ ശ്രോതവ്യാ സാ പ്രയത്തതഃ |
ദിനാനാം നിയമോ നാസ്തി സർവദാ ശ്രവണം മതം ||3.45 ||

സത്യേന ബ്രഹ്മചര്യേണ സർവദാ ശ്രവണം മതം |
അശക്യാത്കലൗ ബോധ്യോ വിശേഷോത്ത്ര ശുകാജ്ഞയാ ||3.46 ||

മനോവൃത്തിജയശ്ചൈവ നിയമാചരണം തഥാ |
ദീക്ഷാം കർതുമശക്യാത്സപ്താഹശ്രവണം മതം ||3.47 ||

ശ്രദ്ധാതഃ ശ്രവണേ നിത്യം മാഘേ താവദ്ധി യത്ഫലം |
തത്ഫലം ശുകദേവേന സപ്താഹശ്രവണേ കൃതം ||3.48 ||

മനസശ്ചാജയാദ്രോഗാത്പുംസാം ചൈവായുഷഃ ക്ഷയാത് |
കലേർദോഷബഹുത്യാച്ച സപ്താഹശ്രവണം മതം ||3.49 ||

യത്ഫലം നാസ്തി തപസാ ന യോഗേന സമാധിനാ |
അനായാസേന തത്സർവം സപ്താഹശ്രവണേ ലഭേത് ||3.50 ||

യജ്ഞാദഗർജതി സപ്താഹഃ സപ്താഹോ ഗർജതി വ്രതാത് |
തപസോ ഗർജതി പ്രോച്ചൈസ്തീർമാന്നിത്യം ഹി ഗർജതി ||3.51 ||

യോഗാദഗർജതി സപ്താഹോ ധ്യാനാജ്ജ്ഞാനാച്ച ഗർജതി |
കിം ബ്രൂമോ ഗർജനം തസ്യ രേ രേ ഗർജതി ഗർജതി ||3.52 ||

ശൗനക ഉവാച
സാശ്ചർയമേതത്കഥിതം കഥാനകം
ഇത്താനാദിധർമാൻ വിഗണയ്യ സാവ്രതം |
നിഃശ്രേയസേ ഭാഗവതം പുരാണം
ജാതം കുതോ യോഗവിദാദിസൂചകം ||3.53 ||

സൂത ഉവാച
യദാ കൃഷ്ണോ ധരാം ത്യക്ത്വാ സ്വപദം ഗന്തുമുദ്യതഃ |
ഏകാദശം പരിശ്രുത്യാപുദ്ധവോ വാക്യമബ്രവീത് ||3.54 ||

ഉദ്ധവ ഉവാച
ത്വം തു യാസ്യസി ഗോവിന്ദ ഭക്തകാർയം വിധായ ച |
മച്ചിന്തേ മഹതീ ചിന്താ താം ശ്രുത്വാ സുഖമാവഹ ||3.55 ||

ആഗതോഽയം കലിർഘോരോ ഭവിഷ്യന്തി പുനഃ ഖലാഃ |
തത്സംഗേനൈവ സന്തോപി ഗമിഷ്യന്ത്യുഗ്രതാം യദാ || 3.56 ||

തദാ ഭാരവതീ ഭൂമിർഗോരുപേയം കമാശ്രയേത് |
അന്യോ ന ദൃശ്യതേ ത്രാതാ ത്വന്തഃ കമലലോചന || 3.57 ||

അതഃ സത്സു ദയാം കൃത്യാ ഭക്തവത്സല മാ വ്രജ |
ഭക്താർഥം സഗുണോ ജ്ഞാതോ നിരാകാരോപി ചിന്മയഃ || 3.58 ||

ത്വദ്വിയോഗേന തേ ഭക്താഃ കഥം സ്ഥാസ്യന്തി ഭൂതലേ |
നിർഗുണോപാസനേ കഷ്ടമതഃ കിഞ്ചിദ്വിചാരയ || 3.59 ||

ഇത്യുദ്ധവവചഃ ശ്രുത്യാ പ്രഭാസ്യേചിന്തയദ്ധരിഃ |
ഭക്താവലംബനാർഥായ കിം വിധേയം മയേതി ച || 3.60 ||

സ്വകീയം യദ്ഭവേത്തേജസ്തച്ച ഭാഗവത്യേദധാത് |
തിരോധായ പ്രവിഷ്ടോഽയം ശ്രീമദ്ഭാഗവതാർണ്ണവം || 3.61 ||

തേനേയം വാങ്മയീ മൂർതിഃ പ്രത്യക്ഷാ വർത്തതേ ഹരഃ |
സേവനാച്ഛ്രവണാത്പാഠാദർശനാത്പാപനാശിനീ || 3.62 ||

സപ്താഹശ്രവണം തേന സർവേഭ്യോഽപ്യധികം കൃതം |
സാധനാനി തിരസ്കൃത്യ കലൗ ധർമ്മോഽയമീരിതഃ || 3.63 ||

ദുഃഖദാരിദ്ര്യദൗർഭാഗ്യപാപപ്രക്ഷാലനായ ച |
കാമക്രാധജയാർഥം ഹി കലൗ ധർമ്മോഽയമീരിതഃ || 3.64 ||

അന്യഥാ വൈഷ്ണവീ മായാ ദേവൈരപി സുദുസ്സജ്ജാ |
കഥം ത്യാജ്യാ ദേവേത്പുംഭിഃ സപ്താഹോഽന്തഃ പ്രകീർത്തിതഃ || 3.65 ||

സൂത ഉവാച
ഏവം നഗാഹശ്രവണോരുധർമ്മേ

പ്രകാശ്യമാനേ ഋഷിഭിഃ സഭായാം |
 ആശ്ചര്യമേകം സമഭൂത്തദാനീം
 തദുച്യതേ സംശൃണു ശൗനക ത്വം || 3.66 ||

ഭക്തിഃ സുതൗ തൗ തരുണൗ ഗൃഹീത്വാ
 പ്രേമൈകരൂപാ സഹസാസ്ത്വിരാസീത് |
 ശ്രീകൃഷ്ണ ഗോവിന്ദ ഹരേ മൂരാഭേ
 നാഥേതി നാമാനി മുഹൂർവദന്തീ || 3.67 ||

താം ചാഗതാം ഭാഗവതാർഥഭൂഷാം
 സുചാരുവേഷാം ദദ്യശുഃ സദസ്യാഃ |
 കഥം പ്രവിഷ്ടാ കഥമാഗതേയം
 മധ്യേ മുനീനാമിതി തർകയന്തഃ || 3.68 ||

ഊചുഃ കുമാരാ വചനം തദാനീം
 കഥാർഥതോ നിഷ്ഠിതിതാധുനേയം |
 ഏവം ഗിരഃ സാ സസുതാ നിശ്ച്യ
 സനത്കുമാരം നിജഗാദ നമ്രാ || 3.69 ||

ഭക്തിരുവാച
 ഭവദ്ഭിരദ്യൈവ കൃതാസ്മി പുഷ്ടാ
 കലിപ്രണഷ്ടാപി കഥാരസേന |
 ക്യാഹം തു തിഷ്ടാമ്യധുനാ ബ്രുവന്തു
 ബ്രാഹ്മാ ഇദം താം ഗിരമുചിരേ തേ || 3.70 ||

ഭക്തേഷു ഗോവിന്ദസരൂപകർത്രി
 പ്രേമൈകധർത്രി ഭവരോഗഹന്ത്രി |
 സാ ത്വം ച തിഷ്ഠസ്വ സുധൈർയസംശ്രയാ
 നിരന്തരം വൈഷ്ണവമാനസാനി || 3.71 ||

തതോപി ദോഷാഃ കലിജാ ഇമേ ത്യാം
 ദ്രഷ്ടും ന ശക്താഃ പ്രഭവോപി ലോകേ |
 ഏവം തദാജ്ഞാവസരോപി ഭക്തി -
 സ്തദാ നിഷണ്ണാ ഹരിദാസചിന്തേ ||3.72 ||

സകലഭുവനമധ്യേ നിർധനാസ്സേപി ധന്യാ
 നിവസതി ഹൃദി യേഷാം ശ്രീഹരേർഭക്തിരേകാ |
 ഹരിരപി നിജലോകം സർവമാതോ വിഹായ
 പ്രവിശതി ഹൃദി തേഷാം ഭക്തിസുത്രോപനദ്ധഃ ||3.73 ||

ബ്രൂമോദ്യ തേ കിമധികം മഹിമാനമേവം
 ബ്രഹ്മാത്മകസ്യ ഭുവി ഭാഗവതാഭിധസ്യ |
 യത്സംശ്രയാന്നിഗദിതേ ലഭതേ സുവക്താ
 ശ്രോതാപി കൃഷ്ണസമതാമലമന്യധർമ്മൈഃ ||3.74 ||

|| ഇതി ശ്രീപദ്മപുരാണേ ഉത്തരഖണ്ഡേ ശ്രീമദ്ഭാഗവതമാഹാത്മ്യേ
 ഭക്തികഷ്ടനിവർത്തനം നാമ തൃതീയോദ്യായഃ ||